

Nederlandse Hydrachnellae XXXVIII

door

A. J. BESSELING

Lebertia (s.str.) *elongata* nov. spec.

♂. Lengte 570—860 μ . Het rekenkundig gemiddelde van 12 exx. bedraagt 735 μ .

Kleur donkerrood, voor lichter. Poten rood.

Lichaam langgerekt ellipsvormig; de dorsale lengte bedraagt 1,5 maal de breedte. Soms ligt de grootste breedte iets voor of achter het midden. Voor tussen de tamelijk lange antenniforme borstels ingebogen, vooral bij kleine, minder bij grote exx., zodat deze borstels op papillen geplaatst schijnen te zijn. Terzijde van de antenniforme borstels is het lichaam bij kleine exx. iets ingebogen of recht.

De huid is glad. De dikte varieert van 5—15 μ . De huid is over het algemeen bij grote exx. dikker dan bij kleine.

Palpen. De dorsale lengten zijn: PII-83 μ , PIII-73 μ , PIV-86 μ , de stift aan PIV-15 μ , PV-32 μ .

PII is ventraal zwak concaaf. De ventrale borstel is lang, aan de top zwak geveerd en bijna randstandig geplaatst.

PIII ongeveer slank. De twee dorso-centrale borstels zijn bij elkaar gelegen, evenals de twee dorso-distale borstels. Ventri-distaal is er nog een borstel.

PIV is ventraal recht. De beide poriën en haartjes zijn duidelijk. Deze haartjes zijn, indien aanwezig, lang en recht. De proximale staat op de helft en is lateraal verschoven. De distale staat op $\frac{3}{4}$ van de ventrale lengte en is mediaal gebogen. De dorsale zijde van PIV is gekromd; dit lid is distaal dikker. Van de dorsale haartjes staan er één of twee proximaal of halverwege, de rest, 2 tot 4 stuks, staan distaal. De distale stift op PIV is lang en scherp, de lengte bedraagt tot de helft van PIV.

Alle op de palpeden II, III en IV genoemde borstels zijn lang en recht of zwak gebogen.

Bij kleine exemplaren bedekken de chitineuze delen: epimeren + genitaalorgaan 89% van de ventrale zijde, bij grote daalt dit percentage tot 67. De absolute grootte van deze chitineuze delen ligt tussen de grenzen 570 en 655 μ , die van het daarachter gelegen weke gedeelte van 70 tot 290 μ .

De verhouding van de mediale lengte van de 1e tot de 2e epimeren ligt tussen de waarden 80 en 106 tot 100, hetgeen zeggen wil, dat bij uitzondering de 1e epimere mediaal langer is dan de 2e.

Het gezamenlijke uiteinde van de 2e epimeren ligt tussen 20 en 30 μ . De 4e epimere is ter hoogte van de postepimeraalporus recht. Het aantal haren langs de binnenrand van de genitaalkleppen bedraagt 21. De anaalopening is zonder ring en ligt iets achter het midden van de begeleidende glandulae.

Het aantal zwemharen bedraagt: 2P5-0, 3P4-0, 3P5-1 of 2, 4P4-0, 4P5-1 of 2. De zesde pootleden zijn distaal verdikt. Alle klauwen zijn groot, met twee tanden en een klauwblad.

Afwijkingen. Enkele ♂♂ werden gezien, waarbij de 1e of de 2e epimere misvormd is.

♀. Lengte 590—890 μ . Het rekenkundig gemiddelde van 7 exx. bedraagt 705 μ .

Kleur, lichaamsvorm, huid, palpen als bij het ♂.

De chitineuze delen aan de ventrale zijde bedekken 90% bij kleine en 75% bij grote exemplaren. De grootte van deze chitineuze delen ligt tussen 595 en 720 μ , die van het daarachter gelegen weke deel tussen 70 en 225 μ .

De verhouding van de mediale lengte van de 1e tot de 2e epimeren ligt tussen de waarden 83 en 97 tot 100, hetgeen zeggen wil, dat de 1e epimeren mediaal steeds korter zijn dan de 2e epimeren. Het gezamenlijke uiteinde van de 2e epimeren ligt tussen 25 en 35 μ . Het aantal haren langs de binnenrand van de genitaalkleppen varieert van 18 tot ongeveer 24. Zwemharen en poten als bij het ♂.

Afwijkingen. Een ♀ vertoont links een lange nap in plaats van de korte 1e en 2e nap. Bij een ander ♀ ontbreekt links de 2e nap.

Nymfhe. Lengte 300—620 μ .

Kleur lichtrood, voor en de poten lichter.

Lichaamsvorm als bij het adult. Huid zeer fijn gelinieerd; tussen de ogen overlans, op de rest van het lichaam overdwars. Deze liniëring is niet altijd even duidelijk.

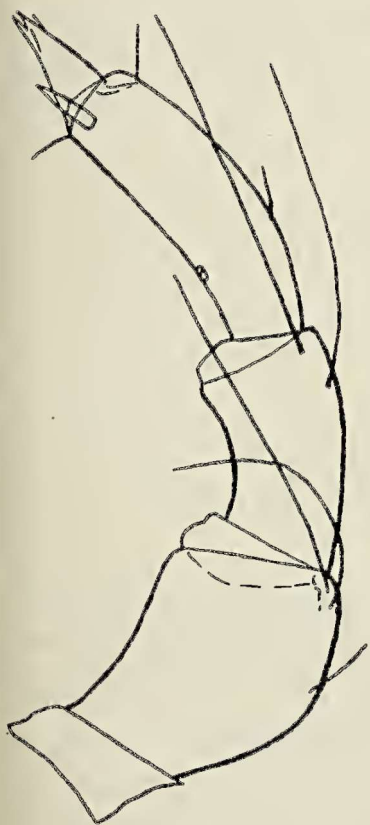
Palpen. De dorsale lengten zijn: PII-45 μ , PIII-40 μ , PIV-52 μ , de stift aan PIV-12 μ , PV-19 μ .

PII is ventraal concaaf; de ventri-distale borstel ontbreekt. Dorso-distaal met twee lange borstels. PIII bezit enkel dorso-distaal twee lange borstels. PIV ventraal ongeveer recht. Haarporiën beide als bij het adult. Van de twee dorsale haartjes ligt er één op de helft, het andere distaal. De stift aan PIV is duidelijk.

Het genitaalorgaan bestaat als gewoonlijk uit vier nappen, omsloten door twee halfcirkelvormige chitinelijstjes. Het heeft er soms van of deze aan de achterkant vergroeid zijn. Het genitaalorgaan is voor de helft of iets minder in de epimeraalbocht gelegen. Ervoor ligt een chitinevlekje. De anaalopening ligt iets achter de begeleidende glandulae. Het aantal zwemharen bedraagt: 2P5-O, 3P4-O, 3P5-1 of 2, 4P4-0, 4P5-1 of 2.

De vindplaats van de soort is: Groevenbeekje bij Putten, juli.

De plaatsing van de beide borstels aan PIII van de nymfhe is een bijzonderheid, afwijkende van hetgeen bij het subgenus *Lebertia* als regel bekend is. Met een vijftal andere soorten, voor zover mij bekend, vinden we dit kenmerk terug bij het subgenus *Pseudolebertia*. De nymfale palp van de beschreven soort wordt hierbij afgebeeld.

Lebertia elongata nov.
spec. Nympha rechter
palp

Zusammenfassung

Lebertia (s.str.) *elongata* n.sp.

♂. Länge 570 bis 860 μ , im Mittel 735 μ . Farbe rot.

Körper gestreckt ellipsförmig. Die Haut ist glatt.

Die Palpen. Das zweite Glied ist ventral concav, die grosse Borste ist lang und am Ende schwach gefiedert. Das dritte Glied ist ziemlich schlank. Die zwei dorso-zentralen Borsten liegen neben einander, ebenso wie die dorso-distalen Borsten. Die fünfte Borste liegt ventri-distal. Das vierte Glied ist ventral recht. Die Poren und Härchen, wenn nicht verschwunden, sind deutlich. Dorsal gibt es proximal oder in der Mitte 1 bis 2 Härchen und distal noch 2 bis 4 Stück. Der Stift am PIV ist sehr deutlich.

Bei kleineren, offensichtlich jüngeren Exemplaren sind die ventralen Chitinteilen relativ länger als bei grösseren, offensichtlich älteren Exemplaren. Die ersten Epimeren sind medial fast immer kürzer als die zweiten. Das Hinterende der zweiten Epimeren beträgt 20 bis 30 μ . Am Innenrande der Genitalklappen gibt es 21 Haare. Schwimmhaare gibt es nur an den fünften Gliedern der dritten und vierten Beinpaare.

♀. Länge 590 bis 890 μ , im Mittel 705 μ .

Unterscheidet sich weiter vom ♂ in folgenden Merkmalen. Die ersten Epimeren sind medial immer kürzer als die zweiten Epimeren. Das Hinterende der zweiten Epimeren beträgt 25 bis 35 μ . Am Innenrande der Genitalklappen gibt es 18 bis etwa 24 Haare.

Nymphe. Länge 300 bis 620 μ .

Ist eine typische *Lebertia*-s.str.-Nymphe, ausgenommen das dritte Palpenglied, wo die zwei Haare wie bei *Pseudolebertia* beide distal inseriert sind, statt ein Haar distal und ein Haar in der Mitte.

Utrecht, Pres. Rooseveltweg 102 B.

Vlinders uit de Bierlap

door

J. A. W. LUCAS

(Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Leiden)

Mededeling van het Meyendel-comité, Nieuwe Serie, no. 6

Sinds maart 1955 wordt door de heer A. VAN TOL en schrijver dezes regelmatig op licht gevangen in de terreinafdeling „Bierlap” van het duingebied van Meyendel, hiertoe in staat gesteld door de medewerking van de Duinwaterleiding van 's-Gravenhage en het Zoölogisch Laboratorium te Leiden.

Reeds tijdens het eerste onderzoek zijn enkele soorten verzameld, waarvan het voornaamste een exemplaar van *Synanthedon formicaeformis* Esp. is. Vervolgens heeft Prof. VAN WISSELINGH van 1937 tot 1946 intensief in Meyendel verzameld, in de oorlog uiteraard slechts voor zover dat toen mogelijk was. In 1946 en 1947 volgden nog een aantal waarnemingen door J. A. W. LUCAS en in 1949 en 1950 door K. LEMS en J. A. W. LUCAS. Tenslotte kon A. VAN TOL in 1954 nog enkele soorten aan de gevondene toevoegen. Als basis voor alle verder onderzoek wordt